

Amalgamsanering behöver evidensbaseras

April 2018

I april i år kom denna berättelse från Berit som blev allvarligt sjuk efter borttagning av två amalgamfyllningar utan skydd. Detta sker alltså år 2018 och visar tandläkarnas otillräckliga kunskaper om amalgam och riskerna för kvicksilverförgiftning.

Den ena tandläkaren hävdade att inga kvicksilverångor frigjordes då amalgam "är en fast substans" och att om amalgam var farligt skulle alla tandläkare vara sjuka.

Socialstyrelsen och SBU har hittills inte hörsammat Tf:s önskemål om att evidensbasera amalgamsanering och att informera bättre om riskerna med amalgam och andra metaller i tandvården. Berits berättelse visar att bättre information behövs till tandläkarna och att tandläkarutbildningen behöver förändras i denna fråga.

Borrning i amalgam gav led- och muskelbesvär

I höstas tog jag bort amalgam i två av mina hörntänder då läkare konstaterat att jag hade licken i slemhinnan i munnen. Tandläkaren misstänkte att det var amalgamet i dessa två tänder som orsakat förändringarna, eftersom fyllningen låg mot kinden så det blev en direktkontakt.

Amalgamet togs bort utan skydd

Tandläkaren beslutade att ta bort amalgamet. I september tog han bort den första fyllningen och ersatte den med en plastfyllning. Fyra veckor senare togs även den andra amalgamfyllningen bort och ersattes med plast. När jag kom tillbaka vid det andra tillfället hade licken försvunnit på den ena kindslemhinnan och var nästan borta på den andra, så det var ju bra.

Vid borttagningen av amalgamet användes inget speciellt skydd och tandläkaren borrade bort hela fyllningarna. Jag kommer ihåg att det kom rök och fräste vid urborrningen när jag satt i tandläkarstolen.

Problem att böja benet

Veckorna gick och efter ett tag i november månad märkte jag att jag började få problem med att böja mitt ena ben i ett visst läge och att det låste sig mer och mer och det blev succesivt försämrad rörlighet i leden.

I januari kunde jag knappt lyfta upp mitt ben längre och kunde varken ta på mig strumpor eller skor utan att sitta ned eller dra upp benet med hjälp av stöd.

Jag har alltid varit väldigt rörlig och tränat på Friskis och svettis flera dagar i veckan, men nu kände jag mig ordentligt handikappad. Ju mer jag tränade desto ondare gjorde det och efter en tid var jag så stel i leden att jag knappt kunde genomföra några benrörelser alls.

Jag fick även smärtor i ljumskarna och tog då kontakt med läkare som skickade mig på röntgen för misstänkt inflammation. Men något säkert besked om vad det kunde vara fick jag inte.

Efter det blev jag ordinerad sjukgymnastik och går dit en gång i veckan för töjning av leden samt har ett eget träningsprogram för att öva upp ledens rörlighet igen. Som tur är har det blivit succesivt bättre, men jag kan fortfarande inte utföra vissa rörelser, men hoppas att jag på sikt kommer att få tillbaka rörligheten igen.

Hårmineralanalys visade förhöjda kvicksilvervärden

Jag har aldrig drabbats av något liknande tidigare och satte till att börja med inte detta i samband med borttagandet av mina amalgamfyllningar. Nu har jag emellertid genomfört en hårmineralanalys som visade höga halter kvicksilver.

Hårmineralanalysen mäter kvicksilver ungefär tre månader tillbaka i tiden och det råkar vara ungefär vid samma tidpunkt som mina amalgamfyllningar avlägsnades. Det var först när näringsterapeuten undrade hur det kom sig att jag hade höga halter kvicksilver i kroppen som jag kom på sambandet.

När jag berättade om hur amalgamet togs bort konstaterade terapeuten att det är väldigt viktigt att patienten har ordentliga skydd vid borttagning av amalgam. När jag senare har kollat upp biverkningar av kvicksilver i kroppen upptäckte jag att led- och muskelvärk är vanliga biverkningar.

Tandläkaren tror inte att kvicksilverånga bildas

Jag har nu kontaktat berörd tandvårdsmottagning för att stämna av om det finns några speciella riktlinjer när de tar bort amalgam. Den första tandläkaren jag pratade med hävdade att det inte finns några riktlinjer för borttagning av amalgamfyllningar. Särskilda försiktighetsmått vidtas endast om någon är allergisk eller liknande.

Jag berättade att ångorna som utlöses vid borrar i amalgam är farliga att andas in. På det svarade tandläkaren att det inte stämmer. Hon var tydlig med att det inte alls bildas några ångor då amalgam i fyllningen är i fast form.

Tandläkarens som besvarade mina frågor sa också att om amalgam verkligen var farligt då skulle alla som arbetat med det varit sjuka - men det är de ju inte.

Delade meningar inom tandläkarkåren

Tyvärr fick jag inte möjlighet att prata direkt med tandläkaren som utförde ingreppet, men han ringde upp mig förra veckan. Han sa att det råder delade meningar inom tandläkarkåren om faran med amalgamarbeten.

Denne tandläkare bedömde emellertid att det inte utgör någon risk att ta bort en fyllning vid ett tillfälle men om man skulle ta bort flera fyllningar så hade han använt skyddsutrustning. Han hade alltså en något mer nyanserad bild än den första tandläkaren jag pratade med om detta.

När denne tandläkare hörde om mina besvär och att jag skulle göra en ny hårmineralanalys till hösten ville han också delta i denna uppföljning. Uppföljningen om ett år är nödvändig för att man ska kunna veta om borttagningen av mina två fyllningar orsakat den förhöjda halten. Kanske har jag förhöjda halter konstant på grund av mina andra amalgamfyllningar som utsöndrar kvicksilver varje gång jag äter eller dricker.

Tandvårdsskadeförbundets kommenter

Myndighetsråd saknas

Tidigare fanns allmänna råd från Socialstyrelsen om bemötande och behandling av amalgamskadade. Dock fanns inga rekommendationer om skydd för patienten

Det fanns också föreskrifter om arbete med kvicksilver på tandvårdsmottagningar hos Arbetsmiljöverket. Allt detta togs dock bort för ca ett och ett halvt år sedan då myndigheterna inte ansåg att det behövdes då vi fått ett förbud för kvicksilver i tandvården.

Amalgamfrågan tigs ihjäl

Tandvårdsskadeförbundet anser att det finns en medveten strategi från myndigheternas sida att tiga ihjäl amalgamfrågan. Inte heller journalisterna verkar ha möjlighet att skriva om amalgam och dess risker. Detta trots att hälften av befolkningen har amalgam i tänderna och att äldre personer i genomsnitt har minst 10 gram kvicksilver i tandfyllningarna. Till detta kommer alla immigranter som också har amalgam. Strategin från myndigheternas sida är således helt tokig. Istället borde man informera om riskerna med amalgam och besluta om nya moderna föreskrifter.

Infekterat område

Tyvärr är amalgamfrågan mycket infekterad och tandläkare och läkare lär sig fortfarande att amalgam är ofarligt. Konstigt nog tror de på att kvicksilver i munnen är ofarligt trots att det anses giftigt för miljön och trots att kvicksilver läcker från folks amalgamfyllningar till avloppet och reningsverken.

Precis som Berits besvär kommer många flera att få oförklarliga symtom i olika delar av kroppen.